

„rószakosság” jelszavához, addig a bareias bengáli fajú Bose az erőszak alkalmazásától sem riad vissza, sőt 1939-ben nyílt felkelést hirdetett az angolok ellen. Ugyanezt hirdette eddig a bangkoki rádióban. Nehruval pedig azért állt szemben, mert Nehru mint a harmadik internacionáléhoz közelálló szocialista, ellensége a tengelyhatalmaknak, Bose viszont erős nacionalista, aki India jövőjét a háromhatalmi egyezmény államaival való együttműködés útján képzei el. Ezért hirdeti: „Anglia veresége — India győzelme”. Bose a felfogása miatt többször isült angol börtönökben, majd kénytelen volt külföldre, többek között Németországba menekülni.

A kongresszuspárton kívül áll a hindu liberális párt, amelynek Sir Sapru a vezére és amely az angolokkal való együttműködés híve.

A legélesebben szemben áll a hindu nacionalizmussal és az angolok leghűségesebb támogatója az úgynevezett „Fejedelmi Kamara”, angolul a „Chamber of Prince”. Ez az indiai maharadzsból áll. A maharadzsaik Elő-India önálló államainak fejedelmek. Összesen 235 ilyen kisebb-nagyobb önálló fejedelemség van Indiában. 1919-ben alakult meg a maharadzsaik testülete, a Chamber of Princes, amelynek 120 fejedelem tagja van. Ezek közül 108, a nagyobb és gazdagabb maharadzsaik önállóan képviselik országukat, 12-öt pedig 127 kisebb fejedelem választ meg és küld a „Fejedelmek Kamarájába”. Mivel ezek létüket, gazdagságukat elsősorban az angoloknak köszönhetik, akik lehetővé teszik, hogy országaikban fenntartsák a középkori hűbéri állapotokat, érthető, hogy a maharadzsaik az angolok leghűségesebb szövetségesei.

A számos indiai csoport közül fel kellene még sorolnunk a különböző szekták, vallási közösségek, a mintegy 3 ezer kassz csoportját, hogy teljes képet nyújtsunk az olvasónak arról az atomizált helyzetről, amelyben India él és amely mind megnehezíti Cripps misszióját és a kibontakozás útját. A további aprólékos részletezés azonban úgy hisszük, felesleges lenne, mert a kép, amit nyújtottunk, eléggé visszatükrözi India széttagozottságát és egységének hiányát.

Szegedre utazunk

április 11 és 12-én

Könyveket venni

VESZÜNK: Révai-, Katolikus-, Művészeti-, Zenei-, stb. lexikonokat, Jókai-, Mikszáth-, Gárdonyi-, Probászka-, stb. sorozatokat, művészeti, tudományos, szépirodalmi műveket, teljes könyvtárakat. Eladó könyveit írja meg nekünk: SOÓS KÖNYVHAZ, Budapest Dohány-u. 88. T.: 227-230. 5

Kézimunkaüzlet

szép berendezéssel, áruval eladó. Ugyanőköt, közvetítőt díjazok. Leveleket a Délmagyarország kiadóhivatala továbbítja KOMOLY-ÜZLET jellege alatt. 342

70 éves a Városi Árvaház

Látogatás Szeged árváinál — Árvizelőtti berendezés — békebeli ellátás ...

(A Délmagyarország munkatársától) Gyakran látni őket, amint esőndőben katonás rendben sétálnak a város utcáin, napsütéses idő esetén az újszegedi parkban, vagy a Stefánián. Szomorúszemű, illedelmes, formaruhába öltöztetett gyermekek, fiúk és lányok vegyesen. A város árvái ők, a Jóistenen kívül, aki gondot visel az égi madárakra is, meg a kis erdei ibolyára, Szeged városa gondoskodik ellátásukról, ruházatukról és taníttatásukról ... Sohasem hallani róluk, nem sokan foglalkoznak a sorsukkal és azzal a régi, városi intézménnyel sem, amelyben gyermekkorukat eltöltik. Bevallom, nekem is akkor jutottak eszembe, amikor Mikszáth Kálmán „Beszélő köntös” című történetét végignéztem a műziban. A szépséges Cinna, Keeskemét város árvája idézte elem a szomorúszemű apróságokat, akikkel néha találkoztam az utcán s akiről tudtam, hogy Szeged árvaházának lakói.

Épült 1872-ben ...

A Kálvária-utca és a Nagykörút sarkán áll az az emeletes, sárga épület, amely ezt a feliratot viseli homlokzatán: Városi Árvaház. Első pillantásra látszik rajta, hogy még a víz előtt épült, a nagy szegedi árvíz előtt, amely oly kevés régi emléket hagyott meg a szegedi homokon. A szegedi Városi Árvaház ebben az évben tölti be fennállásának hetvenedik esztendőjét. 1872-ben építették fel s azok, akiknek szerepe volt ennek az igazán szociális és altruisztikus intézménynek létrehozásában, fakult rámban szomorkodnak a „díszterem” falán: Pálffy Ferenc, a város egykori polgármestere és felesége, valamint Dáni Ferenc egykori főispán és hitvese ...

A napfényes barokkszobában, amely irodahelyiségül szolgál, jóságos tekintetű, rokonszenves uriaszony fogad: Barabás Béla árvaházi igazgató felesége. Polgármesteri engedéllyel, készségesen kalauzol végig a régi-régi épületen, amelynek minden zeg-zuga ragyogóan tiszta, de a szegényes, elavult berendezés letűnt időkről, ellejejtettségéről mesél. Miközben a masszív, kopott lépcsőket járjuk és minden szobába, terembe bekukkantunk, Barabás Béla sok szeretettel beszél az árvákról, akiknek jólétét igazán a szívében viseli:

— Csak szegedi illetőségű gyermekeket gondozunk az árvaházban, — mondja, majd habozva hozzátesszi: — valláskülönbőség nélkül ... A gyermekek 7—14 éves korig maradnak bent nálunk s akkor többnyire ipari pályára küldi a város őket. Becsületes, jóra való, szorgalmas iparosemberek lesznek belőlük, soha, egyre sem volt még panasz, amikor kikerült innen ...

Csökkent az árvák száma

Megtudjuk, hogy az utóbbi három esztendőben jelentős mértékben

csökkent az árvák száma. Az intézetben 70 férőhely van a város árvái részére s míg 1939-ben még 65—70 között volt a bennlakók száma, az idén mindössze 37 tagja van a városi árvaháznak.

— Ugy gondoljuk, hogy javult az általános gazdasági helyzet és az egészségügyi viszonyok sem lehetnek rosszak, — mondja az igazgatóné, aki bent él az öreg árvaház falai között s onnan szemléli a világot —, az árvákat újabban elvállalják a rokonok s nem kerülnek az árvaházba.

Más volt a helyzet régebben, különösen az első világháborút követő nagy influenzajárvány után. Akkor igen sok kis árva kopogtatott a Városi Árvaház kapuján ...

Jelenleg 22 fiú és 15 leányka az árvaház lakója. Két felügyelő és egy ápolónő vigyáz rájuk a gondnoknőn kívül. Az ellátásuk még „békebeli”, a mai viszonyok között igazán elsőrangú. Napjában ötször étkeznek, reggelire eddig félliter tejet kaptak valamennyien, a tej beszerzésének nehézségei óta azonban rántotttelevest reggeliznek. Dél előtt zsemlyét visznek az iskolába, ebédjük minden nap leves, hús és főzelék és kétszer hetenként főtt tészta, vasárnap és ünnepnapokon pedig sült tészta. Délután egy pohár tejet uzsonnáznak — most is! —, este pedig főzelék a vacsora, vagy lekváros kenyér, gyümölcs stb. Kétszer hetenként vajaskenyert is kapnak, sőt a mostani vajtalan világban is hetenként egyszer vaj kerül az asztalukra. A város gavallérosan gondoskodik az árvák ellátásáról, ruházatuk is rendes, mindig esinos és tiszta és valamennyien börtalpú cipőben járnak!

Husvétii sonka tojással ...

Barabás Béla né kiéretlenül végiglatogatjuk a hálótermeket, mosdóhelyiségeket és az ebédlőt, sőt a konyhát is. Mindenütt tiszta és rend fogad, csak az a nagy szegénység rajkissé, ami a régi, elavult berendezésben meggyilvánul. Hetven év előtti kis vaságakban ehasznált takarók és ágynemű. A huzatok rendesek, tiszták, de bizony erősen javítottak. A szekrények nagy részét nem is lehet használni, itt volna az ideje, hogy új ruhás szekrényekkel cseréljék ki valamennyit. A hálótermek közül sincs mindegyik használatban, hiszen 70 ágycska közül csak 35-öt használnak. Milyen szép lenne, ha a kopott kis vaságak helyett fehérre festett bútorok díszítenék a hosszú hálótermeket ... Ha a város nem tud áldozni erre a célra, talán társadalmi akció útján lehetne egészségesebbé, modernébbé tenni a kis árvák otthonát?

Bekukkantunk a mosdóhelyiségekbe is. Özönvizelőtti — pardon — árvizelőtti felszerelés, tiszta itt is minden, de — elhasználtodott az elmúlt hét évtized folyamán. A fürdőszoba

már valamivel fiatalabb, talán 60 éves a berendezése. Három jó állapotban levő kádban éppen folyik az ünnep előtti fürdés, a legkisebb leánykák vigan lubickolnak a jó, meleg vízben.

— Minden héten egyszer fürdencik meleg vízben a leánykák éppugy, mint a fiúk — mondja a gondnoknő. — És minden reggel, este hideg vízben lemosakodnak. A tisztaságra és egészségre nagyon vigyázunk. Hála Istennek, már három tél is elmúlt felettünk — három igazán kemény tél — úgy, hogy komoly betegség nem fordult elő. Olyan egészségesek, mint a makk!

(Aki gondot visel az égi madárakra ...)

A konyhába vezető folyosón remek sonkaillat szálldos a levegőben. Hatalmas lábasban fő két gyönyörű, ragy husvétii sonka. Nem sok család asztalán találuk meg párját az idén ... Egy kosárban rengeteg tojás, a takaréktűzhelyen sonkaillatu bablevés és finom kelkáposztafőzelék rotyog két tekintélyes kondérban. A kelkáposztához túrkortóást is kapnak a gyerekek ...

„Császárkörte nem vadalma ...

Végül az ebédlőtermekbe látogatunk el. Hosszu asztal mellett ülnek a fiúk az első teremben. Várják az ebédet. Egyforma sötét ruhában, komolykodó arccal fogadnak, de felderül az ábrázatuk, amikor megkérdezem tőlük:

— Milyen pályára készültök?

— En vasmunkás leszek — mondja Katona Kis Imre, egy vaskos, izmos gyerek.

— En is — sorakozik melléje Rácz István, ő valamivel kisebb, de a szeme még lelkesebben csillog.

— En asztalosmester leszek — szólal meg egy nagyobbacska fiú a sarokban. A gondnoknő elmondja róla, hogy igen ügyesen táncol és a kézügyessége is kitűnő. Tehetséges gyerekek.

— Volt rá példa, hogy a tehetségesebb gyermekeket a város tovább taníttatta és szellemi pályára nevelte — meséli Barabásné halkán. A 12 éves Kuk István azonban nem akar színesz lenni, csak asztalosmester ...

Persze igen sokan közülük nem akar más lenni, mint katona: „Császárkörte nem vadalma, árvából lesz jó katona” — jelszóval. Főként a kisebbek, folyton buvárnaszádot és stukat játszanak reggel az ágy alatt és ebéd után, a szabadban. Valamennyi „ejtőernyős” akar lenni ...

A lányoknál is vidámra változik a hangulat, amikor a husvétii szünetről beszélünk. Ők valamennyien félárva, egy kivételével mindegyiknek van édesanyja. Hozzá készülnek, a husvétii szünetre ... Nem cserélnék egy királylánnyal sem ...

Elbucszunk Szeged kis árváitól a az irodában megtekintjük még a fakult lapokkal teli vendégkönyvet, amelyben az első aláírás 1873-ból való. Tíz esztendő múlva beírta nevét a szegedi Városi Árvaház vendégkönyvébe az uralkodó is: Ferenc József ...

Azóta sok víz lefolyt a minden tavasszal veszedelmessé áradó Tiszán, de a víz előtti öreg, sárga épületben semmi sem változott. A kis árvák jönnek, felcseperednek és eltávoznak az intézetből, hogy ujaknak adjanak helyet ... Szeged városának érdeme, hogy becsületes, dolgozó, hűséges polgárokká nevelkednek.

Csányi Piroška.

Jégszekrények

háztartási cikkek, alpacca és rozsdamentes evőeszközök nagy választékban

Szánlónál Széchenyi tér 11. (Városi bérház.)